

Gemeente Middelburg
Financieel Herstelplan 2020-2024

(Aangepast aan raadsbesluit 30-09-2020)

Colofon

Uitgever: gemeente Middelburg
Versie 30 september 2020

Redactie: gemeente Middelburg
Eindredactie: gemeente Middelburg
Vormgeving: gemeente Middelburg
Productie: gemeente Middelburg

Inhoud

Financieel herstelplan 2020-2024	1
Inleiding	2
Opgave 1 – Sluitende begroting 2020	5
Opgave 2 – Actieplan sociaal domein	6
Opgave 3 – Sluitende meerjarenbegroting 2021-2024.....	14
Opgave 4 – Versterken weerstandsvermogen	16
Bijlage - Niet gehonoreerde bezuinigingsvoorstellen	25

Bijlage:

Matrix totaaloverzicht opgaven en voorstellen

Inleiding

Visie college op de financiële problematiek

Met het Financieel herstelplan 2020 – 2024 presenteren wij vanaf 2021 een structureel sluitende begroting. Dat doen wij niet alleen omdat onze toezichthouder dat eist. Wij doen dat, omdat dat voor onze gemeente nodig is. In 2021 is de begroting sluitend, vanaf 2022 is er weer ruimte en dus een grotere financiële stabiliteit. Het is van het grootste belang om daar als gemeentebestuur aan te blijven werken.

Met die extra ruimte kunnen we toekomstige financiële risico's opvangen. Denk daarbij aan risico's die te maken hebben met het sociaal domein, de herverdeling van het gemeentefonds, de structurele gevolgen van de coronacrisis en de komst van de Omgevingswet. Ook zien wij kansen om op termijn eindelijk weer echt te investeren in onze gemeente, bv. in klimaat, onderwijs en verkeer.

Kader gemeenteraad, 1 juli

De gemeenteraad heeft op 1 juli een kader meegegeven voor het financieel herstelplan. Binnen dat kader hebben wij dit herstelplan opgesteld. Het is gemaakt in een korte tijd. Wij hebben de input van de eerdere ombuigingsrondes en de rapportages van de Heroriëntatie gemeentelijke taken (HGT) gebruikt. We hebben de onderwerpen van de raad onderzocht. Voor de keuzemogelijkheden sociaal domein, subsidies en inkomstenverhoging verwijzen wij naar de maatregelen in de opgaven 2 en 3. De raad heeft daarnaast diverse andere onderwerpen genoemd. Die hebben wij meegenomen in de opgaven 3 en 4 voor zover die direct bijdragen aan de opgaven van het financieel herstelplan.

Oorzaken financiële problemen

De gemeente Middelburg heeft een grote financiële opgave. Onze financiële problemen worden veroorzaakt door de stijgende kosten in het sociaal domein. De Rijksoverheid geeft gemeenten te weinig geld om de taken in het sociaal domein op het huidige niveau uit te voeren. Daardoor hebben we oplopende tekorten. Die tekorten vangen we steeds op met onze algemene reserve, die daardoor snel kleiner wordt. Dit kan zo niet langer doorgaan.

Vier opgaven van het herstelplan

Het financieel herstelplan kent vier opgaven:

1. Een sluitende begroting 2020.
2. Concretisering van het Actieplan sociaal domein.
3. Een structureel sluitende meerjarenbegroting 2021 – 2024.
4. Versterking van het weerstandsvermogen.

Sluitende begroting 2020	2020
Opgave 1	-4.000.000
Maatregel 1 t/m 13	1.336.000
Resteert / onttrekken aan algemene reserve	2.664.000
Saldo	0

Actieplan sociaal domein	2021	2022	2023	2024
Opgave 2	-3.000.000	-5.500.000	-7.000.000	-7.000.000
Maatregel 14 t/m 27	3.000.000	5.500.000	7.000.000	7.000.000
Saldo	0	0	0	0

Meerjarenbegroting 2021 – 2024	2021	2022	2023	2024
Opgave 3	-3.919.000	-3.581.000	-2.346.000	-3.015.000
Post onvoorzien	-100.000	-200.000	-200.000	-200.000
Totalen opgave 3	-4.019.000	-3.781.000	-2.546.000	-3.215.000
Maatregel 28 t/m 46	4.027.000	5.385.000	5.599.000	5.895.000
Saldo	8.000	1.604.000	3.053.000	2.680.000

Versterken weerstandsvermogen	2020	2021	2022	2023	2024
Opgave 4					
Maatregel 47 t/m 60	4.662.000	592.000	800.000	800.000	800.000

Uitgangspunten bij de uitwerking van het herstelplan

Onze financiële positie vraagt offers van inwoners, bedrijven en organisaties. Dat is noodzakelijk, we kunnen niet anders. Daarom is het goed om hier enkele uitgangspunten te noemen, die wij bij het opstellen en uitwerken van dit herstelplan hanteren:

1. De maatregelen zijn erop gericht dat de begroting vanaf 2021 structureel sluitend is.
2. In het sociaal domein krijgt iedereen de passende zorg die hij of zij nodig heeft.
3. ~~Bij het invullen van de korting op subsidies hanteren wij geen "kaasschaaf". Wij gaan het subsidie-instrument gericht inzetten op activiteiten die het sociaal domein ondersteunen.~~
4. De woonlasten worden hoger, maar blijven binnen redelijke grenzen in vergelijking met andere Zeeuwse gemeenten.
5. Met de aanpassing van de parkeertarieven sturen we actief op de parkeerdruk in de stad.
6. We houden rekening met toekomstige risico's en nieuwe investeringen, zodat dit herstelplan een langere houdbaarheid heeft.

Welke maatregelen stellen wij voor?

De maatregelen van het herstelplan kunnen in hoofdlijnen als volgt worden geschetst:

- Verhogen van de taakstelling op het sociaal domein en concretiseren van de volledige taakstelling.
- Bezuinigen op subsidies.
- Bezuinigen op de gemeentelijke organisatie en dienstverlening.
- Hogere opbrengsten uit gemeentelijke belastingen en tarieven.
- Vergroten van de algemene reserve door specifieke reserves op te heffen en incidentele opbrengsten te gebruiken.

Goedkeuring begroting 2020

De provincie Zeeland vraagt als financieel toezichthouder om dit financieel herstelplan. Op basis daarvan nemen Gedeputeerde Staten een besluit over de goedkeuring van de lopende begroting 2020. Goedkeuring wordt verleend als de gemeenteraad besluiten neemt die perspectief bieden op een sluitende begroting vanaf 2021. Ook moet aandacht besteed worden aan versterking van het weerstandsvermogen.

Actieplan sociaal domein

De gemeenteraad heeft in 2019 kaders vastgesteld voor het Actieplan sociaal domein. De raad heeft besloten om op langere termijn niet meer geld uit te geven aan het sociaal domein dan wij van het Rijk krijgen.

De raad heeft vervolgens besloten om de uitgaven de komende jaren te verlagen. Die taakstelling loopt op tot € 6,25 miljoen in 2023.

Ook in 2020 stijgen de kosten door. Dit blijkt uit de tweede kwartaalmonitor sociaal domein. Daarom stellen wij voor om de taakstelling van het actieplan te verhogen, waardoor die oploopt tot € 7 miljoen vanaf 2023. Wij zien reële mogelijkheden om die taakstelling concreet in te vullen.

Actieve lobby

Middelburg is niet de enige gemeente die door het sociaal domein financieel in zwaar weer is gekomen. Het speelt bij vele gemeenten in Nederland. Op verschillende fronten wordt dan ook gelobbyd voor meer geld voor het sociaal domein. De VNG doet dat, provincies en gemeenten doen dat. Wij nemen uiteraard deel aan de Zeeuwse lobby en vragen ook zelf aandacht voor de bijzondere situatie van de gemeente Middelburg. De kosten die wij per inwoner aan het sociaal domein uitgeven zijn een stuk hoger dan in andere Zeeuwse gemeenten.

Extra geld van het Rijk?

De minister van BZK is tot nu toe niet ontvankelijk voor de signalen die zij vanuit het land krijgt over de financiële problemen van de Nederlandse gemeenten. Er is nog steeds geen zicht op extra geld van het Rijk. De minister heeft de provincies gevraagd om wat minder streng te zijn bij het financieel toezicht. Wij zijn juist blij met het scherpe toezicht van de provincie Zeeland. Wij rekenen erop dat de provincie niet meewerkt aan het minder zichtbaar maken van de scheve financiële verhoudingen tussen Rijk en gemeenten.

Herverdeling gemeentefonds

De herverdeling van het gemeentefonds is in voorbereiding. Er zijn nog geen definitieve besluiten genomen, maar op basis van de huidige informatie krijgt de gemeente Middelburg voor het sociaal domein vanaf 2021 nóg minder geld van het Rijk. Het te krappe macrobudget wordt herverdeeld, dus is er sprake van het herverdelen van de armoede.

Over de herverdeling van het klassieke deel van het gemeentefonds verwachten wij ook geen positieve berichten. De herverdeling lijkt plaats te gaan vinden van klein naar groot en van de provincie naar de Randstad. Voor Middelburg geen goed nieuws.

In de lobby wordt hier op ingezet. Met de specifieke Zeeuwse omstandigheden (ruimtelijk, demografisch) wordt in de verdeelmodellen onvoldoende rekening gehouden. Wij verwachten dat hierover in het vierde kwartaal van dit jaar meer duidelijkheid komt, zodat wij onze risico's beter in beeld krijgen.

Begrotingsonderzoek

Wij hebben een begrotingsonderzoek laten uitvoeren. Daaruit blijkt dat de gemeente Middelburg op een aantal terreinen meer uitgeeft, dan we uit het gemeentefonds daarvoor ontvangen én dan vergelijkbare gemeenten daaraan uitgeven. Dit leidt niet direct tot concrete voorstellen om te bezuinigen, maar het is een aanleiding voor een nadere analyse van onze uitgaven. Wij gaan dit doen en informeren de gemeenteraad daarover.

Tot slot

De uitdaging van het gemeentebestuur is groot. Wij vragen veel van onze inwoners en bedrijven. Maar dit herstelplan biedt serieus perspectief op een stabiele financiële toekomst met kansen om te investeren in onze gemeente. We rekenen erop dat de provincie de gemeente steunt in onze plannen en blijven inzetten op extra geld vanuit Den Haag.

Opgave 1 – Sluitende begroting 2020

In de begroting 2020, zoals die in november 2019 door de gemeenteraad is vastgesteld, is een taakstelling Actieplan Sociaal Domein opgenomen van € 1 mln. Deze taakstelling kan dit jaar maar voor een klein gedeelte worden gerealiseerd. De provincie eist in het kader van het financieel toezicht dat de gemeenteraad een besluit neemt over alternatieve dekking hiervoor.

Verder blijkt uit de Bestuurlijke Tussenrapportage 2020 dat er voor dit jaar rekening moet worden gehouden met een nadelig resultaat van € 3,8 mln. Hiervoor wordt een beroep gedaan op de algemene reserve. Zonder maatregelen betekent het dat voor ca. € 4,8 mln. een extra beroep op de algemene reserve moet worden gedaan.

Omschrijving	Bedrag
Taakstelling Actieplan Sociaal Domein november 2019	-1.000.000
Tekort Bestuurlijke Tussenrapportage	-3.800.000
Bijstelling tekort Sociaal Domein op basis van 2e Kwartaalrapportage	800.000
Totaal taakstelling	-4.000.000
Totaal bezuinigingsvoorstellen (zie specificatie)	1.336.000
Te onttrekken aan de algemene reserve	2.664.000

Specificatie bezuinigingsvoorstellen

0 Bestuur en ondersteuning			Begroting
nr	Opgave 1	Consequenties	2020
1	Post onvoorzien 2020	Afgelopen jaren is een beperkt beroep gedaan op de post onvoorzien. Op basis van de uitgaven tot nu toe wordt voorgesteld om de post onvoorzien 2020 eenmalig te verlagen. Dit heeft als consequentie dat minder financiële ruimte beschikbaar is om onvoorzien uitgaven in 2020 op te vangen.	100.000
2	Rente kortlopende geldleningen	De rente op kortlopende geldleningen is negatief. Dat betekent dat de gemeente geld ontvangt bij deze geldleningen. In de begroting 2020 is dit effect niet volledig in beeld gebracht.	10.000
3	Afdracht Vennootschapsbelasting	De gemeente betaalt jaarlijks op basis van een voorlopige aanslag Vennootschapsbelasting. De verwachting is dat de definitieve aanslagen tot en met 2021 op € 0 zullen worden vastgesteld. Daarom stellen wij voor om de budgetten op € 0 te zetten in 2020 en 2021. Hiermee nemen we een risico, omdat de Belastingdienst de aanslagen definitief vaststelt. Daarom beperken wij de verlaging van het budget ook tot deze twee jaren.	367.885
4	Vervallen eindejaars bijeenkomst	In verband met COVID-19 laten de RIVM richtlijnen het niet toe om in een binnenruimte met meer dan 100 personen bijeen te zijn. Op basis van dit gegeven wordt de eindejaars bijeenkomst voor 2020 geschrapt.	12.740
5	Geen recepties	In verband met COVID-19 laten de RIVM richtlijnen het niet toe om in een binnenruimte met meer dan 100 personen bijeen te zijn. Op basis van dit gegeven wordt alle recepties voor 2020 geschrapt.	26.100
6	Taakstelling Personeel en Organisatie	Deze eenmalige maatregel bestaat uit meerdere elementen. Voorgesteld wordt om een gedeelte van het opleidingsbudget en het aanhouden van vacatures (inclusief gedeelte generatiepact) als bezuiniging in te zetten.	150.000

0 Bestuur en ondersteuning			Begroting
nr	Opgave 1	Consequenties	2020
			666.725

1 Veiligheid			Begroting
nr	Opgave 1	Consequenties	2020
7	Incidentele terugbetaling 2019 SGB	Binnen de exploitatie van de SGB (Brandweerkazernes) zien we de afgelopen 2 jaar een winstsaldo € 160.000. Zo ook over het boekjaar 2019, dit bedrag vloeit terug aan de deelnemende gemeenten (Vlissingen en Middelburg).	80.000
			80.000

4 Onderwijs			Begroting
nr	Opgave 1	Consequenties	2020
8	Controles GGD kinderopvang	Toezicht op kinderopvang is een wettelijke taak die de gemeente moet uitvoeren. Uitvoering hiervan is belegd bij de GGD en de gemeente betaalt hiervoor. Hiervoor is structureel budget beschikbaar € 100.000. Afgelopen jaren waren de werkelijke kosten tussen de € 60.000 en € 70.000.	30.000
9	Inzetten gemeentelijk deel OAB	De personeelskosten voor de beleidsmedewerker onderwijs betalen we voortaan volledig vanuit de rijksmiddelen en niet meer uit de gemeentelijke middelen (€ 303.000). Daarnaast subsidieert de gemeente voor alle peuters een voorschools aanbod van minimaal 8 uren per week. De peuters met een geïndiceerde achterstand worden betaald uit geoordeelde rijksmiddelen. De peuters zonder achterstand worden betaald uit het genoemde gemeentelijke middelen. Op basis van de verleningsbeschikkingen voor het peuteraanbod en de bekostiging van de personeelskosten uit het geoordeelde rijksmiddelen zetten we een gedeelte van dit budget in.	145.000
			175.000

5 Sport, cultuur en recreatie			Begroting
nr	Opgave 1	Consequenties	2020
10	Vrijval restant krediet Schouwborg	Het krediet voor de verbouw Schouwborg bleek niet geheel nodig te zijn. Vrijval van het restant krediet levert jaarlijks minder kapitaallasten (rente en afschrijving) op.	36.000
11	Hogere bijdrage SPUK-regeling	De Specifieke Uitkering Stimulering Sport (SPUK) is bedoeld als fiscale compensatie - <i>het niet meer kunnen compenseren van BTW</i> - voor sportvoorzieningen. Deze bijdrage fluctueert jaarlijks op basis van de werkelijke uitgaven (investeringen en exploitatielasten). De werkelijke bijdrage in 2019 was ca. € 135.000 hoger dan de raming in 2020 en latere jaren. Op basis hiervan stellen wij voor om de raming te verhogen en het risico te nemen dat we in een bestuursrapportage of jaarrekening een keer een tegenvaller moeten melden.	100.000
			136.000

6 Sociaal domein			Begroting
nr	Opgave 1	Consequenties	2020
Actielijn 1 Begrenzen & evalueren (versterken TIM)			
12	Wmo vervoer	Servicebus: De overeenkomst voor de servicebus is komen te vervallen. De Buurtbus komt hiervoor in de plaats.	78.000
Actielijn 5 Participatiewet en Armoedebeleid			
13	Orionis	Naar verwachting wordt de TOZO tegemoetkoming van 1,2 mln. voor uitvoeringskosten niet volledig benut voor de dekking van de gemaakte / te maken kosten. Daarnaast is ook de verwachting dat in 2020 re-integratiemiddelen overblijven door de Corona-crisis. Een voorzichtige schatting is dat dit samen tussen de € 300.000 en € 500.000 oplevert wat terug naar de drie gemeenten kan. Aandeel Middelburg ongeveer € 200.000.	200.000
			278.000

Opgave 2 – Actieplan sociaal domein

Bij de vaststelling van de begroting 2020 heeft de gemeenteraad besloten om voor de verlaging van de kosten Sociaal Domein een taakstelling vast te stellen van € 1 mln. in 2020, oplopend tot € 6,25 mln. vanaf 2023. De omvang van deze taakstelling was afgeleid van het toenmalig bekende tekort op de rijksbijdrage Sociaal Domein afgezet tegen de verwachte kosten. In de loop van 2020 is uit de Kwartaalrapportages Sociaal Domein gebleken dat zich ook nu een behoorlijke kostenstijging voordoet. Voor 2020 moet rekening gehouden worden met een stijging van ca. € 3 mln. Op basis van het beeld dat we nu hebben, stelt het college voor de eerder vastgestelde taakstelling te verhogen tot € 7 mln. vanaf 2023. De opbouw van de taakstelling voor 2021 en volgende jaren wordt dan als volgt:

Omschrijving	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Taakstelling Actieplan Sociaal Domein november 2019	-2.750.000	-4.500.000	-6.250.000	-6.250.000
Voorstel verhoging taakstelling	-250.000	-750.000	-750.000	-750.000
Totaal taakstelling	-3.000.000	-5.500.000	-7.000.000	-7.000.000
Totaal voorstellen (zie specificatie)	3.000.000	5.500.000	7.000.000	7.000.000
Saldo	0	0	0	0

Specificatie voorstellen

6 Sociaal domein			Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
nr	Opgave 2	Consequenties				
		Actielijn 1: Begrenzen & evalueren (versterken TIM)				
14	Wmo vervoer	<p>Evaluatie: Het aantal bijzondere indicaties ligt op Walcheren hoger dan in de rest van Zeeland en heeft een kosten opdrijvend effect. Deze indicaties worden met prioriteit geëvalueerd. Pashouders moeten de vervoersvoorziening delen waar zij dit eerst niet gewend waren, in het geval van leerlingenvervoer betekent dit mogelijk de inzet van een extra begeleider tijdens ritten.</p> <p>Rechtmatigheidscontrole: Onderzoek heeft uitgewezen dat 300 pashouders geen gebruik maken van het Wmo-vervoer. Voorstel is om dit nader te onderzoeken. Door inactieve toekenningen in te trekken kan een beter beeld gemaakt worden van te verwachten kosten, immers het aantal toekenningen vormt de basis voor het maken van een rooster door de vervoerscentrale. Afwijzen kan leiden tot meer klachten en/of bezwaren.</p> <p>Servicebus: De overeenkomst voor de servicebus is komen te vervallen. De Buurtbus komt hiervoor in de plaats.</p> <p>Eigen bijdragen: De eigen bijdrage is in 2020 verhoogd. (N.B. Deze eigen bijdrage valt niet onder het abonnementstarief)</p>	330.000	530.000	530.000	530.000

6 Sociaal domein			Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
nr	Opgave 2	Consequenties	2021	2022	2023	2024
15	Huishoudelijke hulp + huishoudelijke zorg	Beleid vaststellen dat voor de Huishoudelijke Hulp z.s.m. een normenkader wordt gehanteerd waardoor er minder HH (zorguren) wordt toegekend. Op basis van jurisprudentie moet er een objectief, onafhankelijk vastgesteld, normenkader onder dit beleid liggen. Alle klanten zullen op basis hiervan een herindicatie moeten krijgen waarbij een overgangperiode wordt gehanteerd. Mogelijk resulteert dit in meer bezwaarschriften/procedures. De verwachte besparingen zoals hier aangegeven, zijn onderbouwd door een steekproef toe te passen op ons bestand.	800.000	1.300.000	1.400.000	1.400.000
16	Hulpmiddelen	Hulpmiddelen worden beperkter uitgegeven. Gekeken wordt naar meer gezamenlijk gebruik. Voorbeeld: Om voldoende zelfstandig te kunnen bewegen kan een scootmobiel een uitkomst bieden. Wat in de praktijk opvalt, is dat bij bijvoorbeeld in woonservicezones door veel mensen uit hetzelfde gebouw gebruik gemaakt wordt van dit hulpmiddel. Een scootmobiel is een kostbare voorziening en vraagt passende stalling en regelmatig onderhoud. Door een scootmobiel poule te organiseren kan er nog steeds gebruikt gemaakt worden van het hulpmiddel maar delen inwoners deze met elkaar. In eerste instantie voor nieuwe gebruikers maar na evaluatie mogelijk ook voor de huidige gebruikers.	100.000	100.000	100.000	100.000
17	Begeleiding	Bij het verlenen van zorg moeten bij elk begeleidingstraject duidelijke doelen worden vastgesteld, en alleen de bijbehorende uren worden toegekend. Ook moet er gekeken worden of het reguliere of specialistische begeleiding is. Dat laatste is verhoudingsgewijs sterk gegroeid de afgelopen jaren en kent een hoger tarief. In 2019 gaven we ca. € 3,7 mln. uit aan begeleiding. Daarvan was een bedrag van € 1,4 mln. voor begeleiding boven de 3 uur per week. Maar ook bij lagere uren aantallen kan er beperkter worden toegekend.	400.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000
18	Evalueren grootverbruikers Jeugd en Wmo	Een flink deel van het budget gaat naar een relatief kleine groep van ca. 25 cliënten Jeugd en Wmo. Qua bedragen gaat het hier om € 2,5 mln. voor Jeugd en € 0,75 mln. voor Wmo. Dit betreft cliënten waarbij sprake is van zorgstapeling en dure trajecten. Het goed evalueren van huidige trajecten en het beter beoordelen van de zorgvraag bij nieuwe trajecten zal leiden tot het minder toekennen van hele dure, maar uiteraard wel passende zorg.	50.000	250.000	350.000	350.000
19	Wlz indicaties	Voor inwoners is het gunstiger om Wmo / Jeugdzorg te krijgen vanwege de lage eigen financiële bijdrage in vergelijking met Wlz zorg. De Wlz (Wet langdurige zorg) wordt betaald door de zorgverzekeraars, en niet door de gemeente. Wanneer er een Wlz indicatie is afgegeven moet er goed gekeken worden of er minder Wmo/ Jeugd zorg kan worden verleend, en dat inwoners (meer) gebruik maken van de Wlz.	100.000	200.000	300.000	300.000

6 Sociaal domein			Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
nr	Opgave 2	Consequenties	2021	2022	2023	2024
Actielijn 2 Algemene voorzieningen						
20	Ombuigen geïndiceerde voorzieningen naar algemene voorzieningen	Een speerpunt uit het actieplan Sociaal Domein is om te investeren in voorliggende voorzieningen door het versterken van preventieve inzet en het uitbouwen van algemene voorzieningen. Onze ambitie is een sterke sociale basis zodat bewoners meer voor zichzelf, voor elkaar en voor Middelburg kunnen betekenen. De inzet is gericht op het enerzijds ombuigen van geïndiceerde voorzieningen naar voorzieningen die voor iedereen toegankelijk zijn waar geen toestemming nodig is van de gemeente of een andere wettelijke verwijzer, zoals de huisarts of een gecertificeerde instelling. Anderzijds is de inzet gericht op initiatieven die een duidelijke bijdrage leveren aan preventie.	250.000	350.000	600.000	600.000
Actielijn 3 Externe ingang / voorportaal						
21	Afname geïndiceerde voorzieningen, minder zware zorg(eerder erbij) en meer inzet voorliggend veld (Wmo en Jeugd en participatie)	Gemeenten kunnen (veel) kosten besparen door ervoor te zorgen dat mensen helemaal geen zorg nodig hebben vanuit de Wmo of Jeugdwet. De verwachting is dat met een voorportaal meer zorg en ondersteuning vanuit het voorliggend veld ingezet kan worden, waardoor de inzet op geïndiceerde voorzieningen kan worden voorkomen of uitgesteld en als gevolg daarvan een afname van het beroep op dure specialistische zorg. Het voorportaal gaat deel uitmaken van de wijknetwerken en wordt uitgevoerd door een samenwerkingsverband van kernpartners binnen de wijknetwerken. Dit zijn in ieder geval MWW, Welzijn Middelburg en de Jeugdgezondheidszorg van de GGD. Zij zijn dichtbij en laagdrempelig en fungeren als eerste aanspreekpunt voor inwoners. Andere partijen, waar onder TIM en/of Orionis, spelen hier ook een belangrijke rol in. In de kern gaat het om het eerder kunnen op- en afvangen van hulpvragen en kosten te besparen door efficiënter te werken. Het gaat om het aanspreekbaar zijn voor hulpvragen, informatie en advies, vraagverheldering, samen met inwoners ondersteuningsplannen opstellen, etc. In eerste instantie worden de vragen informeel of voorliggend opgelost, pas als een geïndiceerde voorziening nodig lijkt wordt TIM en/of Orionis erbij gehaald.	500.000	800.000	1.200.000	1.200.000

Actielijn 4						
Transformatie jeugd						
22	Praktijkondersteuners huisartsen	In Middelburg wordt van de toewijzingen Jeugdhulp voor 40% door huisartsen verwezen. Hier willen we meer invloed op. De POH-JGGZ krijgt aanmeldingen van huisartsen en biedt ondersteuning aan jeugdigen waardoor een doorverwijzing naar individuele begeleiding wordt voorkomen. De Zorgverzekeraar bekostigt de behandeluren van de professional en als gemeenten betalen we de uren die nodig zijn voor 'kwartier maken'. Wanneer de route naar de POH-JGGZ voor alle huisartsen in Middelburg dekkend is én als voorliggend op de inzet van een Jeugdhulp voorziening wordt gemaakt, is de aanname dat we voor een groter aantal kinderen de doorverwijzingen beperken. In 2019 werd ongeveer 70% van de kinderen na gesprekken met de POH-JGGZ niet doorverwezen naar een individuele (specialistischere) vorm van Jeugdhulp.	30.000	90.000	140.000	140.000
23	Vaart in veiligheid	Waar sprake is van een bedreiging van de ontwikkeling van kinderen is adequaat handelen noodzakelijk. In het huidige zorglandschap zijn er diverse partijen werkzaam om huiselijk geweld en kindermishandeling te onderzoeken en hulp te organiseren. Uit divers onderzoek is gebleken dat er onder partijen sprake is van overlap van taken. Dit is niet zomaar te veranderen omdat dit in wetgeving is verankerd. In 2020 en doorloop begin 2021 wordt er in Zeeland gewerkt aan een nieuwe werkwijze als landelijke pilot 'Vaart in Veiligheid'. Als gemeenten bekostigen we partijen Veilig Thuis (GGD Zeeland) en de Gecertificeerde Instellingen. Het is de aanname dat we deze kosten kunnen terugbrengen vanwege het wegnemen van dubbelingen in de processen.	140.000	180.000	180.000	180.000
24	Beperken verlengde jeugdhulp 18+	Jeugdhulp aan 18+ inwoners moet overgaan naar Wlz zorg, beschermd wonen of Wmo waar mogelijk. Er zit een groot substitutie effect in. We willen 18+ beschikkingen toetsen om te checken of dit daadwerkelijk onder verlengde jeugdzorg valt of onder de Wlz, Wmo of Zorgverzekeringswet (Zvw). In 2019 gaven we € 1.200.000 uit aan verlengde Jeugdhulp 18+, vanwege het substitutie-effect achten wij een besparing realistisch.	50.000	250.000	500.000	500.000

25	Verzoek om toewijzing (woonplaats, productcode)	<p>Een huisarts, specialist of gecertificeerde instelling heeft de wettelijke bevoegdheid om cliënten rechtstreeks toe te wijzen aan een Jeugdzorgaanbieder. De betreffende Jeugdzorgaanbieder heeft vervolgens de plicht om bij de gemeente, als financieel verantwoordelijke, een zogenaamde verzoek om toewijzing (VOT) aan te vragen. Een groot deel van de zorgtoewijzingen vindt plaats via bovengenoemde externe verwijzers. Zoals bovenstaand vermeld weten we dat 40% van de zorgtoewijzingen in Middelburg door huisartsen geschied. We willen een strengere controle gaan toepassen op VOT's door onjuiste VOT's te filteren op woonplaats, verkeerde productcode, geen beschikking of verwijzing.</p>	50.000	50.000	50.000	50.000
<p>Actielijn 5 Participatiewet en Armoedebeleid</p>						
26	Orionis (gewijzigd)	<p>Het recent door onderzoeksbureau Adlasz B.V. opgeleverde onderzoeksrapport "Quick scan Orionis" biedt enkele aanknopingspunten voor de gemeente(n) om concreet verder mee aan de slag te gaan. De belangrijkste verbeteracties uit het onderzoek richten zich kortweg op 3 hoofdthema's:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Invulling van de beleidsregisserende rol; 2. Rendement en bedrijfsconcept van het Werkleerbedrijf; 3. Toekomstbestendige organisatie integraal sociaal domein <p>Komende maanden gaan we aan de slag met de verbeteracties en het uitwerken en financieel vertalen van alle concrete acties (deze moeten we nog Walchers benoemen). Op onderdelen van Orionis Walcheren (bedrijfsvoering, SW bedrijf) gaan we wel effecten zien. Daarom koppelen we wel bedragen eraan, die met wat we nu weten en kunnen inschatten, reëel zijn.</p>	200.000	400.000	650.000	650.000

27 Minimabeleid (vervallen)	<p>-Voor sport en cultuur voor kinderen tot 18 jaar van minima zijn op dit moment twee fondsen beschikbaar, nl fonds Cultuur, Sport en Onderwijs (CSO) uitgevoerd door Orionis en Jeugdfonds Sport en Cultuur. Dit betekent dat voor sport en cultuur dubbel kan worden aangevraagd. We stellen voor hierbij een keuze te maken voor 1 fonds.</p> <p>- Prioriteit gegeven aan de subsidies voor relaties die voorzien in eerste levensbehoeften voor minima. Dit betekent dat voorgesteld wordt de subsidies voor Kledingbank, Voedselbank, Speelgoedbank te continueren. College stelt voor om Stichting Vakanties Minima Walcheren niet te continueren omdat dit om een 'luxere' voorziening gaat.</p> <p>-Voor Individuele inkomensvoorslag mag iedere gemeente eigen beleid opstellen. Er wordt nu ongeveer € 410.000 (2019) verstrekt. Afhankelijk van welke aanpassingen gedaan worden, kan hierop bespaard worden.</p> <p>De volgende aspecten wegen hierin mee:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Betalen na 3 tot 5 jaar (= beleidsvrijheid); 2. Hoogte bedrag is beleidsvrijheid; (2020: gehuwd/samenwonend: € 575 – alleenstaande ouder: € 513 – alleenstaand € 403 per 12 maanden) 3. Aspect kansen op de arbeidsmarkt mag je ruim of beperkt interpreteren; 4. Is bedoeld om onder andere duurzame gebruiksgoederen aan te schaffen na langere tijd op sociaal minimum te leven; <p>- Inkomensgrens voor bijzondere bijstand/minima regelingen welke op 130% liggen, verlagen naar 110%.</p>	100.000	150.000	150.000	150.000
Actielijn 6 Inkoop & subsidies					
Herverdeling subsidiemiddelen ring 2 (sociaal domein collectief)		0	0	0	0
Inkooptraject Wmo		0	0	0	0
		3.000.000	5.500.000	7.000.000	7.000.000

Opgave 3 – Sluitende meerjarenbegroting 2021-2024

In de Kaderbrief 2021-2024 is gesignaleerd dat er voor de komende jaren rekening gehouden moest worden met forse begrotingstekorten. In juli 2020 heeft de gemeenteraad het college opdracht gegeven om onderzoek te doen naar maatregelen om in november 2020 een structureel sluitende begroting voor de jaren 2021 t/m 2024 aan te bieden en deze maatregelen in september aan de raad voor te leggen.

De opbouw van de taakstelling voor het herstel van het duurzaam begrotingsevenwicht wordt in onderstaande tabel weergegeven. Voor het mogelijk niet geheel kunnen realiseren van de bezuinigingen is een post Onvoorzien opgenomen.

Omschrijving	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Prognose tekorten volgens Kaderbrief 2021-2024	-5.546.000	-6.257.000	-4.454.000	-4.498.000
Resultaat Meicirculaire 2020 Gemeentefonds	577.000	1.126.000	558.000	-67.000
Bijstelling prognose structurele tekorten Sociaal Domein (2 ^e Kwartaalrapportage 2020)	800.000	800.000	800.000	800.000
Verschuiving naar taakstelling Actieplan Sociaal Domein (opgave 2)	250.000	750.000	750.000	750.000
Opname post Onvoorzien	-100.000	-200.000	-200.000	-200.000
Totaal geactualiseerde taakstelling	-4.019.000	-3.781.000	-2.546.000	-3.215.000
Totaal voorstellen (zie specificatie)	4.027.000	5.385.000	5.599.000	5.895.000
Saldo	8.000	1.604.000	3.053.000	2.680.000

Specificatie bezuinigingsvoorstellen

0 Bestuur en ondersteuning			Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
nr	Opgave 3	Consequenties	2021	2022	2023	2024
28	Stelpost verwachte hogere rijksbijdrage sociaal domein	<p>Het Rijk heeft in 2019 voor de jaren 2019 t/m 2021 extra middelen voor de Jeugdzorg beschikbaar gesteld. In principe zijn deze middelen niet structureel. Wel wordt nu aanvullend onderzoek verricht of en zo ja in welke mate structureel extra middelen nodig zijn. Vooruitlopend op een mogelijk structurele verhoging is het Rijk echter met de provinciale toezichthouders het volgende overeengekomen:</p> <p>1. Voor de jaren 2022 en 2023 kan door de gemeente een stelpost 'Uitkomst onderzoek jeugdzorg' geraamd worden: per gemeente naar rato van de € 300 miljoen (in 2021).</p> <p>2 Deze stelpost 'Uitkomst onderzoek jeugdzorg' kan als structureel opgenomen worden.</p> <p>3 Voorwaarde is dat daarnaast gemeente tevens zelf maatregelen neemt in het kader van de transformatie rondom jeugdzorg en ggz mede gericht op beheersing van de kosten. Gemeenten spelen immers zelf ook een actieve rol in de transformatie en daarmee ook in het kunnen beperken van de uitgaven.</p> <p>Met de uitvoering van de maatregelen Actieplan Sociaal Domein wordt aan de gestelde voorwaarde voldaan. Daarom wordt voorgesteld de genoemde stelpost in de begroting op te nemen.</p>	0	945.000	945.000	945.000

0 Bestuur en ondersteuning			Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
nr	Opgave 3	Consequenties	2021	2022	2023	2024
29	OZB-verhoging met 20%	Met het verhogen van de OZB bewegen wij meer richting het Zeeuws gemiddelde qua lokale lasten. Wij merken hierbij op dat dit is afgezet tegen de beschikbare cijfers uit 2020. Het is onze verwachting dat andere gemeenten ook hun OZB tarieven zullen verhogen waardoor de positionering kan wijzigen.	2.241.000	2.241.000	2.241.000	2.241.000
30	Parkeervergunningen (gewijzigd)	Verhogen van de tarieven voor de parkeervergunningen (~~bewonersvergunningen~~ , servicevergunningen, woonwerkvergunningen, etc.) en RVV-ontheffingen parkeren.	33.780	33.780	33.780	33.780
31	Parkeertarieven 21,85% verhoging maaiveld parkeren (gewijzigd)	Het betreft hier een verhoging van het maaiveld parkeren. De parkeertarieven van de parkeergarages worden niet verhoogd.	546.220	546.220	546.220	546.220
32	Betaald parkeren op zondag (vervallen)	~~Op zondagen geldt dat in Middelburg gratis geparkeerd kan worden. Het invoeren van betaald parkeren op zondag levert extra inkomsten op. Daartegenover staat dat er ook op zondagen parkeercontrole moet plaatsvinden om betalingsbereidheid te krijgen en te houden.~~	50.000	50.000	50.000	50.000
33	Personeel en organisatie (gewijzigd)	Ook de gemeentelijke organisatie en dienstverlening moet een bijdrage leveren aan de bezuinigingen. Hiervoor worden verschillende trajecten gevolgd: * actiever inzetten op het weer in reguliere functies laten instromen van bovenformatief personeel; * beperken structurele inhuur derden; * efficiencyvoordeel door aanpassen werkprocessen en verdere digitalisering (bijv. post- en archiefbeheer en vergunning- en kentekenparkeren, bezoekerskaartjes parkeren, meer webproducten Publiekszaken etc.); * voor baliehandelingen uitsluitend werken op afspraak gecombineerd met sluiting op enkele dagdelen per week. ~~* versobering dienstverlening huwelijken.~~	221.220	351.220	401.220	476.220
33a	Leges huwelijken (nieuw)	Om het niveau van dienstverlening bij huwelijken te kunnen handhaven worden de tarieven verhoogd.	1.780	1.780	1.780	1.780
34	Software applicatie Basisregistratie Personen	Door gezamenlijke aanbesteding met de gemeente Vlissingen van de Basisregistratie Personen is een aanzienlijk voordeel behaald, zowel in de investering t.b.v. de software als in de jaarlijkse kosten van beheer en onderhoud.	30.000	30.000	30.000	30.000

0 Bestuur en ondersteuning			Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
nr	Opgave 3	Consequenties	2021	2022	2023	2024
35	Overheadvergoeding gastgemeente Samenwerking Belastingen	Vlissingen, Veere, Schouwen-Duiveland en Middelburg hebben afspraken gemaakt over gemeentelijke samenwerking. Onderdeel van die afspraken is een overheadvergoeding. Elke gemeente heeft de kans gekregen om via een gastgemeenteconstructie een samenwerking te huisvesten. Bij Schouwen-Duiveland is de P&O-samenwerking uiteindelijk niet doorgegaan. De samenwerking binnen Porthos is per 2020 beëindigd. Destijds is afgesproken dat gemeenten die geen samenwerking huisvesten 50% korting op de overheadvergoeding kregen. In de beginfase van die samenwerking een begrijpelijk onderhandelingsresultaat. Maar op langere termijn is dat uitgangspunt niet houdbaar. Immers, de inwoners van Middelburg betalen de overhead voor inwoners van andere gemeenten. Bovendien stimuleert dat de gemeentelijke samenwerking niet, want er staat een bonus op het niet-huisvesten van een samenwerking. In 2025 start een nieuwe contractperiode. Vanaf dat moment moet de kortingsregeling beëindigd zijn. Gelet op de inhoudelijke argumenten ligt het voor de hand om het gesprek hierover al eerder te starten (in 2021) om de kortingsregeling al eerder, gefaseerd af te bouwen.	0	0	0	50.000
			3.074.000	4.149.000	4.199.000	4.324.000

1 Veiligheid			Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
nr	Opgave 3	Consequenties	2021	2022	2023	2024
36	Verlaging bijdrage GR Stads-gewestelijke brandweer	Binnen de exploitatie van de SGB (Brandweerkazernes) zien we de afgelopen 2 jaar een winstsaldo ontstaan. De exploitatie is geactualiseerd waardoor de deelnemende gemeenten (Vlissingen en Middelburg) jaarlijks minder hoeven bijdragen.	60.000	60.000	60.000	60.000
			60.000	60.000	60.000	60.000

3 Economie			Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
nr	Opgave 3	Consequenties	2021	2022	2023	2024
37	Toeristenbelasting naar € 2,75	Met de voorgestelde verhoging hanteren wij vergelijkbare tarieven als andere referentie gemeenten met een centrumfunctie. Zo hanteert Breda op dit moment eenzelfde tarief. Delft, Den Bosch en Eindhoven hanteren tarieven tussen de € 3,00 en € 3,50	339.000	339.000	339.000	339.000
37a	Woonforensenbelasting (nieuw)	Met ingang van 2022 wordt het tarief van de woonforensenbelasting met 75% verhoogd.		120.000	120.000	120.000

3 Economie			Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
nr	Opgave 3	Consequenties	2021	2022	2023	2024
38	Stoppen deelname Impuls Zeeland (vervallen)	De Economische Impuls Zeeland wordt gefinancierd door bijdragen van de overheden en is een goed voorbeeld van samenwerking. Als de gemeente terugtreedt uit deze organisatie moeten de taken door de gemeente zelf worden uitgevoerd of moeten deze vervallen. Als Middelburg niet bijdraagt aan Impuls NV komt er minder geld beschikbaar voor het uitvoeren van economische projecten in Zeeland. Impuls Zeeland voert nu tal van projecten uit die bijdragen aan de groei van Zeeuwse bedrijven. Deze projecten vinden wel voor een belangrijk deel buiten Middelburg plaats.	0	48.000	48.000	48.000
39	Geen deelname aan Zeeland in Stroomversnelling (vervallen)	De subsidieregeling Zeeland in Stroomversnelling is een fonds dat voor heel Zeeland beschikbaar is en waarvoor de middelen door het Rijk, de Provincie en de gemeenten worden beschikbaar gesteld. Dit fonds verstrekt bijdragen voor het versterken van de leefbaarheid, toerisme en het vestigingsklimaat in Zeeland. Als Middelburg niet langer deelneemt, dan levert Middelburg geen bijdrage aan deze Zeeuwse regeling. Gevolg zou kunnen zijn dat Middelburgse bedrijven en instellingen geen gebruik meer kunnen maken van het fonds.	0	98.000	98.000	98.000
			339.000	459.000	459.000	459.000

4 Onderwijs			Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
nr	Opgave 3	Consequenties	2021	2022	2023	2024
40	Inzetten gemeentelijk deel OAB	De personeelskosten voor de beleidsmedewerker onderwijs betalen we voortaan volledig vanuit de rijksmiddelen en niet meer uit de gemeentelijke middelen (€ 303.000). Daarnaast subsidieert de gemeente voor alle peuters een voorschools aanbod van minimaal 8 uren per week. De peuters met een geïndiceerde achterstand worden betaald uit geormerkte rijksmiddelen. De peuters zonder achterstand worden betaald uit het genoemde gemeentelijke middelen. Op basis van de verleningsbeschikkingen voor het peuter-aanbod en de bekostiging van de personeelskosten uit de geormerkte rijksmiddelen zetten we een gedeelte van dit budget in.	145.000	145.000	145.000	145.000
41	Controles GGD kinderopvang	Toezicht op kinderopvang is een wettelijke taak die de gemeente moet uitvoeren. Uitvoering hiervan is belegd bij de GGD en de gemeente betaalt hiervoor. Hiervoor is structureel budget beschikbaar € 100.000. Afgelopen jaren waren de werkelijke kosten tussen de € 60.000 en € 70.000.	30.000	30.000	30.000	30.000
			175.000	175.000	175.000	175.000

5 Sport, cultuur en recreatie			Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
nr	Opgave 3	Consequenties	2021	2022	2023	2024
42	Geen inflatiecorrectie subsidies 2021 t/m 2024 (gewijzigd)	De inflatiecorrectie wordt gedurende vier jaar wordt niet toegepast op de subsidies. Alle gesubsidieerde organisaties hebben begin augustus een brief gehad waarin de precare financiële situatie van de gemeente is uitgelegd. Daarbij is aangekondigd dat dit gevolgen kan hebben voor de subsidies die de gemeente verstrekt. N.B. Het effect van deze bezuiniging vertaalt zich met name binnen dit programma.	118.093	226.546	337.525	452.958
42a	Geen inflatiecorrectie subsidies 2022 t/m 2024 (nieuw)	Voor de subsidies van Stichting Welzijn Middelburg en Maatschappelijk Werk Walcheren wordt in de jaren 2022 t/m 2024 geen inflatiecorrectie toegepast.		54.600	107.719	163.228
43	Taakstelling subsidiebudget (vervallen)	In het algemeen geldt dat op alle subsidies kan worden bezuinigd mits dat op een juiste manier wordt gedaan: Op tijd aankondigen en eventueel afbouwen en uiteraard overleg over vermindering prestaties. Bezuinigen is mogelijk mits ook de effecten daarvan worden aanvaard. Dat kan door de taakstellende bezuiniging te verhogen en de financiële pijn bij de gesubsidieerde organisaties te leggen. Of juist keuzes te maken in wat we als gemeente nog wel en wat niet meer subsidiëren en daarmee te aanvaarden dat een bepaald aanbod in de stad (gedeeltelijk) wegvalt. We willen gericht keuzes maken over de inzet van de beschikbare subsidiemiddelen waarbij primair geldt dat deze ondersteunend moeten zijn aan het doelstellingen Sociaal Domein. Met subsidieontvangers is nog niet gesproken over de mogelijkheden / gevolgen. De Raadswerkgroep kan dit betrekken bij de nieuwe subsidiekaders voor de komende jaren.	0	335.000	685.000	1.050.000
43a	Indirecte subsidies	Naast de subsidieverstrekking als bedoeld onder punt 43 kent de gemeente ook indirecte subsidiëring. Dat kan bijv. zijn het beschikbaar stellen van accommodaties tegen niet marktconforme of kostendekkende tarieven. Wij willen onderzoeken of en op welke manier hierop besparingen mogelijk zijn.	PM	PM	PM	PM
44	Verlaging bijdrage vastgoed-BV Zwembad	Door bijstelling van de exploitatie van de Vastgoed BV (Zwembad) en een fasering van toekomstige vervangingsinvesteringen kan de gemeentelijke bijdrage van participanten (Middelburg en Vlissingen) aangepast worden.	125.000	125.000	125.000	125.000
45	Vrijval restant krediet Schouwborg	Het krediet voor de verbouw Schouwborg bleek niet geheel nodig te zijn. Vrijval van het restant krediet levert jaarlijks minder kapitaallasten (rente en afschrijving) op.	36.000	36.000	36.000	36.000

5 Sport, cultuur en recreatie			Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
nr	Opgave 3	Consequenties	2021	2022	2023	2024
46	Hogere bijdrage SPUK-regeling	De Specifieke Uitkering Stimulering Sport (SPUK) is bedoeld als fiscale compensatie - <i>het niet meer kunnen compenseren van BTW</i> - voor sportvoorzieningen. Deze bijdrage fluctueert jaarlijks op basis van de werkelijke uitgaven (investeringen en exploitatielasten). De werkelijke bijdrage in 2019 was ca. € 135.000 hoger dan de raming in 2020 en latere jaren. Op basis hiervan stellen wij voor om de raming te verhogen en het risico te nemen dat we in een bestuursrapportage of jaarrekening een keer een tegenvaller moeten melden.	100.000	100.000	100.000	100.000
			379.093	542.056	706.244	877.186

Opgave 4 – Versterken weerstandsvermogen

Voor een gezonde financiële positie is het nodig dat de gemeente over voldoende weerstandsvermogen beschikt, d.w.z. eigen vermogen waarmee calamiteiten en andere risico's opgevangen kunnen worden. Dit weerstandsvermogen afgezet tegen de bekende risico's wordt uitgedrukt in een verhoudingscijfer, de zgn. weerstandsratio. Het beleid is er op gericht dat deze ratio zich bevindt tussen de 1,0 en 1,4, met de daarbij behorende kwalificatie "voldoende". Op dit moment bedraagt de weerstandsratio 0,83 (stand Bestuurlijke tussenrapportage 2020). De daarbij behorende kwalificatie is "matig". Het college acht het van wezenlijk belang om de weerstandspositie te verbeteren. Daarom is onderzocht welke reserves of andere eenmalige middelen daartoe ingezet kunnen worden. Op een aantal van die reserves ligt geen verplichting meer, deze kunnen zonder consequenties worden opgeheven. Een aantal andere reserves kent wel een bestemming, maar zijn er nog geen concrete door de raad vastgestelde plannen ter besteding. Dat kan er wel voor zorgen dat uitvoering van projecten enigszins in tijd naar achter moeten worden geschoven (met name wegenprojecten) of dat de aanleg van rotondes i.p.v. vervanging van verkeerslichten vertraging oploopt. Verschuiving van middelen uit deze reserves betekent overigens niet dat deze middelen niet meer besteedbaar zijn. Alleen geeft het college nu even prioriteit aan het op orde brengen van de gemeentelijke financiën. Indien nodig en voor zover de weerstandscapaciteit dat toelaat, kan voor financiering van projecten of plannen een beroep op de algemene reserve worden gedaan.

De hieronder genoemde voorstellen genereren per jaar de volgende bedragen ter toevoeging aan de algemene reserve:

Omschrijving	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Totaal voorstellen (zie specificatie)	4.662.000	592.000	800.000	800.000	800.000

Er wordt op gewezen dat het van een aantal voorstellen nog onzeker is of deze kunnen worden gerealiseerd, bijv. verkoop vastgoed of dividend Evides. Om reden van die onzekerheid zijn deze middelen niet in opgave 3 verwerkt als structureel dekkingsmiddel.

Met een mogelijke toevoeging van middelen tot een bedrag van ca. € 5 mln. in 2020 en 2021 stijgt de weerstandsratio op korte termijn met ca. 0,20 punten. De ratio komt daarmee naar verwachting uit rond 1,0. Voor de begroting 2021 worden ook de risico's opnieuw geïnventariseerd, zodat op dat moment een beter beeld van de weerstandscapaciteit gepresenteerd kan worden.

Specificatie voorstellen

0 Bestuur en ondersteuning			Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
nr	Opgave 4	Consequenties	2020	2021	2022	2023	2024
47	Bijstellen raming afdracht vennootschapsbelasting (Vpb)	De gemeente betaalt jaarlijks op basis van een voorlopige aanslag Vpb. De verwachting is dat de definitieve aanslagen tot en met 2021 op € 0 zullen worden vastgesteld. Daarom stellen wij voor om de budgetten op € 0 te zetten in 2020 en 2021. Hiermee nemen we een risico, omdat de Belastingdienst de aanslagen definitief vaststelt. Daarom beperken wij de verlaging van het budget ook tot deze twee jaren.		367.000	0	0	0

0 Bestuur en ondersteuning			Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
nr	Opgave 4	Consequenties	2020	2021	2022	2023	2024
48	Dividend aandelen Evides	Onderdeel van de compensatie niet doorgaan Marinierskazerne is een oplossing voor het Evides dossier. Dat betreft het direct onder de huidige aandeelhouders brengen van de aandelen Evides in plaats van onder de PZEM-holding. Het Rijk verstrekt daarvoor een renteloze lening van het Rijk. Uitkomst daarvan is dat door de aandeelhouders direct beschikt kan worden over een jaarlijks dividend van € 10 mln. Voor Middelburg is dat een bedrag van € 575.000. Omdat nog geen absolute zekerheid hierover is en dividend per definitie onzeker is, wordt voorgesteld aan deze mogelijke opbrengst in ieder geval tot en met 2024 geen structurele bestemming te geven, maar dit in te zetten ter versterking van het weerstandsvermogen.	0	0	575.000	575.000	575.000
49	Afstoten vastgoed	Het beleid is om de omvang van het gemeentelijk vastgoed te verminderen. Bij een aantal panden leidt verkoop tot een boekwinst. In principe is dat een incidentele opbrengst. Ook is niet op voorhand bekend of en wanneer en in welke mate zich mogelijkheden voordoen om panden af te stoten. De verwachte opbrengst wordt daarom niet ingezet als structureel; dekkingsmiddel.		225.000	225.000	225.000	225.000
50	Reserve reconstructie wegen	Jaarlijks is ca. € 2,5 mln. beschikbaar voor uitvoering van het jaarplan Reconstructie en onderhoud wegen. Wanneer een project in het geplande jaar niet uitgevoerd kan worden, wordt het budget gereserveerd voor een volgend jaar. In de loop der jaren is de omvang van deze reserve opgelopen tot ca. € 1,6 mln. ca. 2/3 deel van het jaarbudget. Een deel hiervan is nodig voor aanpassen van de wegen Kleverskerkseweg/Arnestein. Omdat de capaciteit ontbreekt om de inhaalslag te maken en gezien de noodzaak tot versterking van het weerstandsvermogen, wordt voorgesteld de middelen van deze reserve deels af te romen en over te brengen naar de algemene reserve. Consequentie is dat nog niet uitgevoerde plannen iets in tijd opschuiven.	1.200.000	0	0	0	0

0 Bestuur en ondersteuning			Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
nr	Opgave 4	Consequenties	2020	2021	2022	2023	2024
51	Reserve Verkeersregelinstallaties	Beleid voor verkeersregelinstallaties is dat alleen die installaties worden vervangen waar geen duurzaam alternatieve oplossing in de vorm van een rotonde mogelijk is. Tot nu toe is hiervoor geen beroep op deze reserve gedaan. Voor een aantal kruispunten is het in de toekomst wellicht gewenst om daar een rotonde te realiseren. Concrete besluiten zijn er nog niet. Gelet op de financiële problematiek wordt voorgesteld de reserve op te heffen. In de komende jaren kan de aanleg van rotondes dan worden betrokken bij de jaarlijkse integrale afweging rond de Kadernota. Ook de jaarlijkse besparing op kosten van beheer, onderhoud en energie zullen dan in de afweging betrokken worden.	687.000	0	0	0	0
52	Reserve N57	Reserve was bedoeld voor bekostiging van aanpassing Middelburgs wegennet als gevolg van de aanleg van de N57. Als laatste onderdeel van deze aanpassingen is de Noordweg in Sint Laurens gereconstrueerd in een 30-km weg. Na afwikkeling van dit project, resteert thans nog € 91.275. Voorgesteld wordt de reserve op te heffen.	91.000	0	0	0	0
53	Reserve stadspromotie	Reserve is in het verleden ingesteld ter bekostiging van de uitvoering van het toenmalige stadspromotieplan. Na afronding van het plan resteerde nog een bedrag waarop een aantal keer ad-hoc een beroep is gedaan. Momenteel resteert nog € 24.060 en er zijn geen openstaande verplichtingen meer. Voorgesteld wordt de reserve op te heffen.	24.000	0	0	0	0
54	Reserve Middelburg in contact	De middelen in deze reserve waren bedoeld voor de uitvoering van het project Middelburg In Contact, doorlopend in het vervolgtraject Visie op dienstverlening. Voor uitvoering van de huidige visie zijn middelen beschikbaar, zowel eenmalig als structureel. Hiervoor zijn geen middelen uit de reserve nodig. Voorgesteld wordt deze reserve op te heffen.	84.000	0	0	0	0
55	Reserve Molenwaterpark	De herinrichting van het Molenwaterpark is nagenoeg afgerond. De definitieve afrekening moet nog worden opgesteld en de toegekende Europese subsidie moet nog deels worden gedeclareerd. De inschatting is dat van de reservemiddelen ca. € 150.000 overblijft.	150.000	0	0	0	0

0 Bestuur en ondersteuning			Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
nr	Opgave 4	Consequenties	2020	2021	2022	2023	2024
56	Reserve Transitoria, budget Herstructurering winkelcentrum Dauwendaele	De gemeente zou € 2,7 mln. bijdragen aan de Herstructurering van winkelcentrum Dauwendaele. Omdat het niet mogelijk bleek om met alle betrokken partijen tot een overeenkomst te komen, hebben het bestuur van de VVE, de projectontwikkelaar en het college gezamenlijk besloten dat sloop en nieuwbouw van het winkelcentrum onhaalbaar is en is het herstructureringsproject beëindigd. Wel wordt nog gekeken naar een beperkte verbetering van het winkelcentrum en aanpassing van het parkeerterrein. Voor de bij de gemeente in eigendom zijnde onderdelen van het winkelcentrum brengt dat wel kosten voor de gemeente met zich mee, maar veel minder dan de oorspronkelijke bijdrage. Van het bedrag van € 2,7 mln. is thans nog € 2,25 mln. beschikbaar. Een deel van de middelen bestond uit subsidies en een bijdrage van de ondernemers, die met het stopzetten van het project zijn komen te vervallen. Van het nog beschikbare bedrag van € 2,25 mln. dient € 750.000 (ruwe schatting) beschikbaar te blijven voor maatregelen winkelcentrum Dauwendaele. Voorstel: een bedrag van € 1.5 mln. te laten vrijvallen en toevoegen aan de algemene reserve.	1.500.000	0	0	0	0
57	Reserve Transitoria, budget onderhoud Monumenten	In 2011, ten tijde van de vorige economische crisis, is voor de subsidieregeling Onderhoud gemeentelijke monumenten een bedrag van € 155.000 beschikbaar gesteld, mede ter stimulering van de bouwsector. Van de regeling wordt maar weinig gebruikt gemaakt. In een periode van 8 jaar is slecht € 37.000 uitbetaald. Er is nu dus nog € 118.000 beschikbaar. Gelet op het tijdelijke karakter van de regeling en het geringe gebruik ervan, wordt voorgesteld de regeling af te bouwen en een bedrag van € 100.000 te laten vrijvallen. Consequentie is een mogelijk gering negatief effect op het onderhoudsniveau van een aantal panden.	100.000	0	0	0	0

0 Bestuur en ondersteuning			Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
nr	Opgave 4	Consequenties	2020	2021	2022	2023	2024
58	Reserve egalisatie rente Financiering Strategische projecten.	Deze reserve is bedoeld voor het opvangen van renterisico's (schommelingen) van de roll-over lening die is afgesloten voor de financiering van een aantal strategische projecten. Gezien de huidige rentestand, de rekenrente in de begroting en de nog beperkte looptijd van de lening, is er geen sprake meer van een renterisico. Voorstel: De reserve opheffen en het bedrag van € 750.000 overhevelen naar de algemene reserve. * Omdat de reserve Egalisatie rente Strategische projecten nu al onderdeel is van het weerstandsvermogen heeft dit geen effect voor de weerstandsratio.	750.000	0	0	0	0
59	Reserve Strategische projecten 2e fase	De meeste Strategische projecten zijn afgerond of doen geen beroep op deze reserve. Daarom kan deze reserve worden opgeheven. * Omdat de reserve Strategische projecten nu al onderdeel is van het weerstandsvermogen heeft dit geen effect voor de weerstandsratio.	10.000	0	0	0	0
60	Vrijval specifieke uitkeringen	Al enkele jaren staat op de balans onder de Overlopende posten een aantal kleinere budgetten van ontvangen Specifieke uitkeringen. Over de besteding van die uitkeringen is via de SISA-bijlage in de jaarrekeningen verantwoording afgelegd. De nu nog resterende budgetten kunnen vrijvallen.	66.000	0	0	0	0
Totaal			4.662.000	592.000	800.000	800.000	800.000

Bijlage - Niet gehonoreerde bezuinigingsvoorstellen

Lijst met voorstellen waarvan het college adviseert die niet over te nemen			Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
nr	Opgave 3	Consequenties	2021	2022	2023	2024
61	Sluiting wijkcentrum het Getij	's Heeren Loo kan geen gebruik meer maken van het Grand Cafe, cliënten raken daardoor hun werkplek bij Getij kwijt. Gasten (ongeveer 15) kunnen niet meer s avonds naar het Getij komen om te eten. Als het Getij gesloten wordt vragen de huurders mogelijk bij de gemeente om alternatieve ruimte.	28.500	57.000	57.000	57.000
62	Sluiting wijkcentrum Hof van Buren	Het beheer van een deel van het wijkcentrum wordt gevoerd door Philadelphia. Deze organisatie werkt daarvoor met mensen met een beperking, die bij sluiting mogelijk hun werkplek kwijtraken. Verder kunnen huurders geen gebruik meer maken van de locatie en komen er verzoeken voor alternatieven.	23.500	47.000	47.000	47.000
63	Sluiting dorps huis Sint Laurens	Bij sluiting kunnen huurders geen gebruik meer maken van de locatie en gaan mogelijk om een nieuwe ruimte vragen bij de gemeente.	41.500	41.500	41.500	41.500
64	Minder inzet BOA's	Bij vermindering van het aantal BOA's zal het effect direct merkbaar zijn op de leefbaarheid, het aantal klachten over de openbare ruimte etc.	60.000	60.000	60.000	60.000
65	Beperken schoonmaken binnenstad	Het voorstel behelst het verminderen van de veegfrequentie en het minder inzetten van de Gluton stofzuiger voor het opruimen van klein afval. Uitvoering van het voorstel leidt tot kwaliteitsverlies en verrommeling in de binnenstad en tot een toename van zwerfvuil.	57.000	57.000	57.000	57.000
66	Verminderen kwaliteitsniveau onderhoud groen binnenstad	Als dit voorstel wordt uitgevoerd wordt het niveau van het groenonderhoud in de binnenstad terug gebracht tot het niveau van de overige wijken. Dat gaat ten koste van de aantrekkelijkheid van de binnenstad	31.000	31.000	31.000	31.000
67	Halvering aantal stembureaus	Halvering van het aantal stembureaus leidt tot langere wachttijden voor de inwoners. Ook wordt de afstand woning-stembureau groter, waardoor de drempel om te gaan stemmen wordt verhoogd.	40.000	40.000	40.000	40.000
68	Schrappen investeringsbudget Kwaliteitsatlas	Door het schrappen van dit budget wordt de ruimte om te investeren in projecten als de binnenstad en de wijk Dauwendaele verder beperkt.		378.000	378.000	378.000
69	Precario-opbrengst door uitbreiding terrassen	Door na het Corona-tijdperk de grotere terrassen te blijven toestaan, kan mogelijk een meeropbrengst precariobelasting worden behaald. Het is echter volledig afhankelijk van de ondernemers of zij van die mogelijkheid gebruik willen maken. Daarom is hiervoor een p.m. post opgenomen.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
70	Beëindigen afdracht deel reclamebelasting aan VOM	Een deel van de opbrengst van de reclamebelasting wordt afgedragen aan de VOM. Hiervoor is op verzoek van de ondernemers in het verleden het tarief fors verhoogd. Door de afdracht te stoppen, heeft de VOM minder mogelijkheden voor evenementen etc.	74.000	74.000	74.000	74.000

Lijst met voorstellen waarvan het college adviseert die niet over te nemen			Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
nr	Opgave 3	Consequenties	2021	2022	2023	2024
71	Geen bijdrage exploitatie zwembad Arнемuiden	Als dit voorstel wordt uitgevoerd kan eventuele exploitatie van het zwembad Arнемuiden alleen nog plaatsvinden zonder bijdrage van de gemeente.	45.000	45.000	45.000	45.000
			400.500	830.500	830.500	830.500

Financieel herstelplan 2020-2024 na raadsbesluit 30-09-2020

Posten met * zijn gewijzigd o.b.v. raadsbesluit 30-09.

	Opgave 1					Opgave 2					Opgave 3					Opgave 4				
	sluitende begroting					actieplan sociaal domein					meerjarenbegroting 2021-2024					weerstandvermogen				
	2020	2021	2022	2023	2024	2021	2022	2023	2024	2021	2022	2023	2024	2020	2021	2022	2023	2024		
Opgaven	-4.800.000	-2.750.000	-4.750.000	-6.250.000	-6.250.000	-4.969.000	-5.131.000	-3.896.000	-4.565.000											
Verhoging taakstelling Sociaal Domein en verlaging taakstelling opgave 3 meerjarenbegroting		-250.000	-750.000	-750.000	-750.000	250.000	750.000	750.000	750.000											
Post onvoorzien voor niet of niet geheel te realiseren bezuinigingen *						-100.000	-200.000	-200.000	-200.000											
Bijstelling prognose o.b.v. 2de kwartaalrapportage Sociaal Domein	800.000					800.000	800.000	800.000	800.000											
Bijgestelde opgave	-4.000.000	-3.000.000	-5.500.000	-7.000.000	-7.000.000	-4.019.000	-3.781.000	-2.546.000	-3.215.000											
Maatregelen																				
A. Actieplan sociaal domein																				
Concretisering maatregelen actieplan	278.000	3.000.000	5.500.000	7.000.000	7.000.000															
Inboeken hogere rijksbijdrage sociaal domein							945.000	945.000	945.000											
B. Subsidies																				
Geen inflatiecorrecties 2021 t/m 2024 subsidies *						118.093	226.546	337.525	452.958											
Geen inflatiecorrectie SWM en Zorgstroom 2022 t/m 2024 *							54.600	107.719	163.228											
Taakstelling subsidiebudget *							0	0	0											
Besparing op indirecte subsidies						p.m.	p.m.	p.m.	p.m.											
Verlaging bijdrage GR Stadsgewestelijke brandweer						60.000	60.000	60.000	60.000											
Incidentele terugbetaling 2019 SGB	80.000																			
Verlaging bijdrage vastgoed-BV Zwembad (fasering vervangingsinvesteringen)						125.000	125.000	125.000	125.000											
C. Opbrengstverhoging																				
OZB-verhoging met 20%						2.241.000	2.241.000	2.241.000	2.241.000											
Toeristenbelasting naar € 2,75						339.000	339.000	339.000	339.000											
Verhogen tarieven parkeervergunningen *						33.780	33.780	33.780	33.780											
Parkeertarieven maaiveldparkeren verhogen 21,85% *						546.220	546.220	546.220	546.220											
Invoeren parkeren op zondag *						0	0	0	0											
Verhogen tarieven woonforensenbelasting met 75% *							120.000	120.000	120.000											
D. Taken en organisatie																				
Post onvoorzien 2020	100.000																			
Minder rentelasten kortlopende geldleningen	10.000																			
Geen afdracht Vennootschapsbelasting	367.885													367.885						
Vervallen eindejaarsfeest	12.740																			
Geen recepties	26.100																			
Taakstelling Personeel en Organisatie 2020	150.000																			
Opleidingsbudget																				
Aanhouden vacatures																				
Generatiepact inleveren																				
Taakstelling Personeel en Organisatie 2021-2024 *						221.220	351.220	401.220	476.220											
Bovenformatieve medewerkers																				
Kosten werving en selectie																				
Budget externen																				
Efficiency (D)IV																				
Dienstverlening aanpassen (werken op afspraak, web-producten, afschaf bezoekerskaart parkeren)																				
Digitalisering vergunning- en kentekensparkeren																				
Efficiencymaatregelen, doelmatigheidsonderzoeken																				
Verhoging leges huwelijken (geen versoering) *						1.780	1.780	1.780	1.780											
Realiseren boekwinst door afstoten vastgoed														225.000	225.000	225.000	225.000	225.000		
Impuls Zeeland stoppen *							0	0	0											
Vrijval restant krediet Schouwborg	36.000					36.000	36.000	36.000	36.000											
Stoppen deelname Zeeland in Stroomversnelling *							0	0	0											
Aanbestedingsvoordeel software Basis Registratie Personen						30.000	30.000	30.000	30.000											
Inzetten gemeentelijk deel Onderwijs Achterstanden Beleid	145.000					145.000	145.000	145.000	145.000											
Vrijval surplus budget controles GGD kinderopvang	30.000					30.000	30.000	30.000	30.000											
E. Overige maatregelen																				

Financieel herstelplan 2020-2024 na raadsbesluit 30-09-2020

Posten met * zijn gewijzigd o.b.v. raadsbesluit 30-09.

	Opgave 1					Opgave 2					Opgave 3				Opgave 4					
	sluitende begroting					actieplan sociaal domein					meerjarenbegroting 2021-2024				weerstandsvermogen					
	2020	2021	2022	2023	2024	2021	2022	2023	2024	2021	2022	2023	2024	2020	2021	2022	2023	2024		
Dividend Evides																				
Reserve reconstructie wegen																				
Winkelcentrum Dauwendaele (€2,2 mln)*																				
Reserve N57																				
Reserve vervanging Verkeersregelinstanties																				
Reserve stadspromotie																				
Reserve Middelburg in Contact																				
Reserve Molenwaterpark																				
Reserve monumenten																				
Egalisatie rente strategisch projecten																				
Reserve strategische project 2de fase																				
Overschot specifieke uitkeringen (CtC, Wet inb, Reg. Stim. Volksh, Inburgering nieuwk)																				
Bijramen SPUK-regeling (specifieke uitkering BTW-sport)	100.000									100.000	100.000	100.000	100.000							
Overheadvergoeding gastgemeente Belastingen																				
Tarieven accommodaties naar Vlissings niveau																				
Uitstel investeringen																				
TOTALEN MAATREGELEN	1.335.725	3.000.000	5.500.000	7.000.000	7.000.000	4.027.093	5.385.146	5.599.244	5.895.186	4.662.000	592.885	800.000	800.000	800.000	800.000	800.000	800.000	800.000	800.000	
Bijgestelde opgave																				
	-4.000.000	-3.000.000	-5.500.000	-7.000.000	-7.000.000	-4.019.000	-3.781.000	-2.546.000	-3.215.000											
Resultaat	-2.664.275	0	0	0	0	8.093	1.604.146	3.053.244	2.680.186	4.662.000	592.885	800.000	800.000	800.000	800.000	800.000	800.000	800.000	800.000	
Rode lijst																				
Sluiten wijkcentrum Getij						28.500	57.000	57.000	57.000											
Sluiten wijkcentrum Hof van Buren						23.500	47.000	47.000	47.000											
Sluiten dorps huis Sint Laurens*						41.500	41.500	41.500	41.500											
Minder Boa-capaciteit						60.000	60.000	60.000	60.000											
Schoonmaken binnenstad*						57.000	57.000	57.000	57.000											
Onderhoud binnenstad groen (niveau gelijk andere wijken)						31.000	31.000	31.000	31.000											
Halveren aantal stembureaus						40.000	40.000	40.000	40.000											
Investeringsbudget Kwaliteitsatlas fase 3							378.402	378.402	378.402											
Precario grotere terrassen na Corona							p.m	p.m	p.m											
Beëindigen afdracht reclamebelasting aan VOM						74.000	74.000	74.000	74.000											
Geen bijdrage exploitatie zwembad Arnhemuiden						45.000	45.000	45.000	45.000											
	0	0	0	0	0	400.500	830.902	830.902	830.902											